

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Неврологія та нейрохірургія (за професійним спрямуванням)
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра фізичної терапії, ерготерапії та спортивної медицини
Розробник(и)	Шевець Валентина Петрівна, Личко Володимир Станіславович
Рівень вищої освіти	Перший рівень вищої освіти, НРК – 6 рівень, QF-LLL – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 6-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год. Для денної форми навчання 108 год. становить контактна робота з викладачем (36 год. лекцій, 72 год. практичних занять), 42 год. становить самостійна робота.
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Фізична терапія"
Передумови для вивчення дисципліни	Необхідні знання з дисциплін "Основи анатомії людини", "Методики обстеження та діагностики рухових можливостей", "Основи фізичної терапії, ерготерапії".
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є досягнення студентами повним обсягом систематизованих теоретичних знань і практичних умінь і навичок, необхідних для самостійної роботи фізичного терапевта та ерготерапевта з хворими неврологічного профілю, виконання базових компонентів обстеження, контролю стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документація результатів, постановка неврологічних діагнозів.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Введення в неврологію. Розлади чутливої функції нервової системи. Патологія рухового акту: рефлекторно-рухової, екстрапірамідної, мозочкової функцій нервової системи

Тема 1 Головні етапи розвитку неврологічної науки. Принципи будови та функціонування нервової системи.

Перші дослідження захворювань нервової системи (Гіпократ, Гален, Авіценна). Витоки ерготерапії та фізіотерапії. Вивчення неврології в університетах середньовіччя та епохи Відродження. Організація перших кафедр неврології в університетах, Харкова, Києва, Львова та ін.). Вітчизняні та зарубіжні неврологічні школи. Сучасні напрямки розвитку неврології: диференціація неврологічної науки (створення окремих центрів з вивчення цереброваскулярних, демієлінізуючих захворювань, епілепсії, нервово-м'язової патології та ін.) і інтеграція з іншими науками (соматоневрологія, вертеброневрологія, фізичною реабілітацією, ерготерапією. Головні анатомо-топографічні відділи нервової системи. Принципи будови та функціонування нервової системи.

Тема 2 Чутлива функція нервової системи та її патологія, синдроми ураження.

Клінічна класифікація чутливості. Анатомічне забезпечення. Методика дослідження чутливості. Види чутливих розладів. Біль і його класифікація. Поняття про ноцицептивні і антиноцицептивні системи мозку. Оцінка інтенсивності болю: візуально-аналогова шкала. Типи чутливих порушень. Синдроми розладів чутливості.

Тема 3 Реалізація рухового акту та його порушення. Методика неврологічного дослідження рефлекторно-рухової, екстрапірамідної та координаційних розладів нервової системи.

Здійснення довільних рухів. Анатомічне забезпечення: загальний руховий кірково-м'язовий шлях. Пірамідна система. Центральний та периферичний паралічі (парези), клінічні ознаки та механізм виникнення окремих симптомів. Методика дослідження рефлекторно-рухової функції та її порушень. Валідні шкали оцінки сили м'язів (сила м'язового скорочення за шкалами Оксфорд-MRC, Ловетта) та тону м'язів (за шкалами Ешворта, Гоффа). Синдроми рухових розладів при ураженні кірково-м'язового шляху на різних рівнях. Екстрапірамідна система, її участь в здійсненні рухового акту (забезпеченні безумовних рефлексів, реалізації стереотипних автоматизованих рухів, готовності м'язів до дії, тощо). Анатомо-фізіологічні та біохімічні аспекти функціонування. Ознаки ураження екстрапірамідної системи. Акінетико-ригідний (синдром паркінсонізму) та гіперкінетично-гіпотонічний синдроми: клінічні прояви. Методика дослідження функції екстрапірамідної системи та її розладів. Шкала оцінки ступеня тяжкості екстрапірамідного функціонального дефіциту у разі паркінсонізму (шкала Хен і Яра). Анатомо-фізіологічні особливості мозочка та його зв'язків. Функції мозочка. Ознаки ураження мозочка. Статична і динамічна атаксії. Види атаксій. Методика дослідження функцій мозочка та її розладів. Оцінка координаторних розладів (шкала балансу Берг Berg).

Модуль 2. Патологія черепних нервів. Порушення автономної нервової системи та вищих мозкових функцій. Порушення свідомості.

Тема 4 Ураження нюхового та зорового аналізаторів. Ознаки ураження нервів ококорухової групи, (трійчастого, лицьового та присінково-завиткового нервів). Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.

I пара – нюховий нерв: основні анатоμο-фізіологічні дані. Методи дослідження функції нюхового аналізатора, виявлення аносмії. II пара – зоровий нерв. Анатоμο-фізіологічні особливості і методика дослідження функцій зорового аналізатора. Симптоми ураження зорового аналізатора: амбліопія, амавроз, геміанопсія. III, IV, VI пари – ококоруховий, блокувальний, відвідний нерви. Анатоμο-фізіологічні особливості. Методика дослідження функцій нервів ококорухової групи. Симптоми ураження: диплопія, косокість, парез погляду V пара – трійчастий нерв. Анатоμο-фізіологічні особливості. Методика дослідження функцій трійчастого нерва. Симптоми ураження системи трійчастого нерва. VII пара – лицьовий нерв. Анатоμο-фізіологічні особливості. Симптоми ураження системи лицьового нерва. Методика дослідження функцій системи лицьового нерва. Периферичний парез м'язів. Поняття «центрального парезу м'язів» VIII пара – присінково-завитковий нерв. Анатоμο-фізіологічні дані, слуховий і вестибулярний нерви. Методика дослідження. Симптоми ураження слухового та вестибулярного аналізаторів. Бульбарна група черепно-мозкових нервів – анатоμο-фізіологічні особливості IX, X, XI, XII пари нервів, їх ядер, методика виявлення бульбарного синдрому (дизартрії, дисфагії, дисфонії, відмінності від псевдобульбарного синдрому).

Тема 5 Патологія вищих мозкових функцій. Порушення свідомості. Патологія автономної нервової системи.

Анатоμο-фізіологічні та морфологічні аспекти локалізації функцій в корі головного мозку. Вищі мозкові функції, їх патологія (афазії, апраксії, агнозії), методика дослідження. Типи порушення свідомості. Оцінка стану свідомості за шкалою Глазго. Оцінка когнітивних функцій за шкалою MMSE. Анатоμο-фізіологічні особливості і функції автономної нервової системи. Синдроми ураження надсегментарного відділу автономної нервової системи. Неврогенні порушення сечовипускання. Виявлення основних неврологічних симптомів (синдромів), що характеризують неврологічний дефект та обумовлюють інвалідизацію хворого. Обґрунтування відповідного комплексу фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії.

Модуль 3. Гострі порушення мозкового та спінального кровообігу. Закрита черепно-мозкова та спінальна травма. Епілепсія. Види головного болю; мігрень. Нейрогенні інтоксикації.

Тема 6 Гострі порушення мозкового кровообігу: ішемічний та геморагічний інсульти, їх наслідки. Закрита черепно-мозкова та спінальна травма, наслідки.

Класифікація судинних захворювань головного мозку. Особливості кровопостачання головного мозку. Сучасні погляди на патогенез гострих порушень мозкового кровообігу. Ішемічний інсульт. Клінічні прояви. Оцінка тяжкості інвалідизації. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Геморагічний інсульт. Клінічні форми. Оцінка ступеню функціональної залежності. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Закрита травма головного та спинного мозку. Сучасна класифікація закритої черепно-мозкової травми. Особливості перебігу, наслідки (післятравматична енцефалопатія, післятравматичний судомний синдром, післятравматичний астеничний синдром). Травма спинного мозку. Клінічні прояви та наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Судинні захворювання спинного мозку.

<p>Тема 7 Нейрогенні інтоксикації.</p> <p>Крововилив в спинний мозок і його оболонки. Ішемічний спінальний інсульт. Особливості етіопатогенезу. Симптоматологія. Залишкові явища після спінальних інсультів. Оцінка тяжкості інвалідизації. Фізична реабілітаційна терапія. Ерготерапія.</p>
<p>Тема 8 Епілесія.</p> <p>Епілесія. Принципи класифікації епілепсії та епілептичних нападів. Симптоматична епілесія. Фізична реабілітація та ерготерапія.</p>
<p>Тема 9 Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень.</p> <p>Види та нозологічні форми головного болю; мігрень. Причини та механізми головного болю (судинний, ліквородинамічний, невралгічний, м'язового напруження, кластерний). Клінічні прояви мігрені. Роль фізичної реабілітації та ерготерапії в курації хворих з мігренню.</p>
<p>Модуль 4. Інфекційні та інфекційно-алергічні захворювання головного та спинного мозку. Ураження нервової системи за ВІЛ-інфекції. Нейросифіліс. Нейробореліоз. Розсіяний склероз. Бічний аміотрофічний склероз. Сирингомієлія. Дитячий церебральний параліч.</p>
<p>Тема 10 Менінгіти. Енцефаліти. Мієліти. Поліомієліт.</p> <p>Менінгіти. Класифікація. Клінічні прояви, перебіг. Наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія . Енцефаліти. Класифікація. Первинні (кліщовий, герпетичний), їх наслідки. Вторинні енцефаліти: ревматичний (мала хорея), післявакцинальний, у разі вітряної віспи, кору, краснухи. Клініка, перебіг, наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія . Поліомієліт. Особливості етіології, патогенезу, клініки. Наслідки поліомієліту, фізична реабілітаційна терапія та ерготерапія. Гострий мієліт. Етіологія. Патогенез. Клініка. Наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія.</p>
<p>Тема 11 Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Нейросифіліс Нейробореліоз.</p> <p>Ураження нервової системи, спричинені ВІЛ. Інвалідизуючі наслідки: мієлопатія, ураження периферичної нервової системи, СНІД-деменція та ураження нервової системи, спровоковані імунодефіцитом. Етіологія, патогенез, основні клінічні прояви. Ерготерапія, заходи фізичної реабілітації Нейросифіліс, його інвалідизуючі ранні форми - менінговаскулярний сифіліс, гума головного і спинного мозку та пізні (паренхіматозний) - спинна сухотка, прогресивний параліч. Місце фізичної реабілітації та заходів ерготерапії. Нейробореліоз (неврологічні прояви хвороби Лайма) – клініко-епідеміологічні дані, перебіг. Інвалідизуючі наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія</p>
<p>Тема 12 Розсіяний склероз. Бічний аміотрофічний склероз.</p> <p>Розсіяний склероз. Патогенез. Патоморфологія. Стадії хвороби. Об'єктивна оцінка клінічного статусу хворих за розгорнутою шкалою стану інвалідності (EDSS - Expand Disability Status Scale). Принципи лікування у період загострення та під час ремісії. ерготерапія, фізична реабілітаційна терапія. Бічний аміотрофічний склероз. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи курації, ерготерапія, фізична терапія.</p>

<p>Тема 13 Сирингомієлія.</p> <p>Сирингомієлія, етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка. Принципи курації: ерготерапія, фізична реабілітаційна терапія.</p>
<p>Тема 14 Перинатальні ураження нервової системи: дитячий церебральний параліч.</p> <p>Етіологічні фактори перинатального ураження нервової системи. Дитячий церебральний параліч, клінічні форми. Фізична реабілітація та ерготерапія</p>
<p>Модуль 5. Захворювання периферичної нервової системи. Спадкові захворювання нервової системи з ураженням нервово-м'язового апарату; пірамідної, екстрапірамідної, мозочкової систем. Міастенія. Соматоневрологічні синдроми.</p>
<p>Тема 15 Захворювання периферичної нервової системи: нейропатії черепних та спинномозкових нервів. Полінейропатії. Плечова плексопатія. Вертеброгенні ураження нервової системи. Визначення провідного інвалідизуючого синдрому.</p> <p>Клінічна класифікація захворювань периферичної нервової системи. Ураження черепних нервів. Невралгія трійчастого нерва. Нейропатія лицьового нерва, симптоматика. Нейропатії окремих спинномозкових нервів: на верхніх кінцівках - променевого, ліктьового, серединного; на нижніх кінцівках - стегнового, сідничного, малогомілкового, великогомілкового; характерні симптоми. Полінейропатії (токсичні, алергічні, дисметаболичні). Інфекційно-алергічні полірадикулонейропатії (синдром Гієна-Барре, хронічна демієлінізуюча поліневропатія). Клінічні прояви, визначення інвалідизуючих порушень. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Вертеброгенні ураження нервової системи: радикулопатії шийного, грудного та попереково-крижового рівнів. Плечова плексопатія. Клініка. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Визначення провідного інвалідизуючого синдрому (симптомів), оцінка ступеня його тяжкості та функціональної залежності хворого (тести, шкали). Етапи та методи фізичної терапії та ерготерапії в лікуванні захворювань центральної та периферичної нервової системи .</p>
<p>Тема 16 Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи та хвороби з переважним ураженням пірамідної, екстрапірамідної та координаторної систем.</p> <p>Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи. Сучасні принципи класифікації. Прогресуючі м'язові дистрофії. Прогноз перебігу. Роль фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії в курації хворих. Гепатоцеребральна дегенерація: патогенез, клінічні синдроми. Принципи курації, фізична реабілітація та ерготерапія. Хвороба Гентінгтона (патогенез, провідні клінічні синдроми, ерготерапія). Хвороба Паркінсона. Клінічні прояви, принципи лікування. Прогноз перебігу. Роль фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії в курації хворих. Спино-церебеллярні атаксії. Клінічні прояви, перебіг. Прогноз. Ерготерапія.</p>
<p>Тема 17 Міастенія.</p> <p>Міастенія, патогенетичні аспекти. Клініка. Перебіг захворювання. Тактика у разі курації хворих. Фізична реабілітація та ерготерапія.</p>
<p>Тема 18 Виконання практичних навичок і маніпуляцій.</p> <p>Виконання переліку практичних навичок та маніпуляцій.</p>
<p>Тема 19 Виконання тестових завдань.</p> <p>Виконання тестових завдань.</p>

Тема 20 Практично-орієнтований іспит.
Проведення іспиту відповідно до регламенту.

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Знати провідні етіологічні фактори та патогенетичні механізми розвитку основних неврологічних захворювань, основні класи неврологічних захворювань, їх функціональні наслідки.
РН2	Вміти визначати етіологічні і патогенетичні фактори найбільш поширених нейрохірургічних захворювань, визначати тактику ведення нейрохірургічних хворих та аналізувати дані допоміжних обстежень.
РН3	Вміти інтерпретувати дані функціональної анатомії та клінічної фізіології нервової системи, розпізнавати основні симптоми і синдроми ураження різних відділів нервової системи.
РН4	Оцінювати типову клінічну картину та ставити попередній діагноз основних нейрохірургічних захворювань, аналізувати основні показники лабораторно-інструментальних методів дослідження нейрохірургічних хворих.
РН5	Вміти оцінювати тяжкість інвалідизуючого дефекту у хворого з неврологічною патологією.
РН6	Вміти визначати тактику ведення неврологічного хворого з огляду на відповідні заходи фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії.
РН7	Демонструвати володіння методами відновного лікування нейрохірургічних хворих, здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії.

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.

Для спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія:

ПР1	Демонструвати готовність до зміцнення та збереження особистого та громадського здоров'я шляхом використання рухової активності людини та проведення роз'яснювальної роботи серед пацієнтів/клієнтів, членів їх родин, медичних фахівців, а також покращенню довкілля громади.
ПР6	Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
ПР14	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.

7. Роль освітнього компонента у формуванні соціальних навичок

Загальні компетентності та соціальні навички, формування яких забезпечує навчальна

дисципліна:

СН1	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
СН11	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

8. Види навчальних занять

Тема 1. Головні етапи розвитку неврологічної науки. Принципи будови та функціонування нервової системи.

Лк1 "Головні етапи розвитку неврологічної науки. Принципи будови та функціонування нервової системи." (денна)

Перші дослідження захворювань нервової системи (Гіпократ, Гален, Авіценна). Витоки ерготерапії та фізіотерапії. Вивчення неврології в університетах середньовіччя та епохи Відродження. Організація перших кафедр неврології в університетах, Харкова, Києва, Львова та ін.). Вітчизняні та зарубіжні неврологічні школи. Сучасні напрямки розвитку неврології: диференціація неврологічної науки (створення окремих центрів з вивчення цереброваскулярних, демієлінізуючих захворювань, епілепсії, нервово-м'язової патології та ін.) і інтеграція з іншими науками (соматоневрологія, вертеброневрологія, фізичною реабілітацією, ерготерапією. Головні анатомо-топографічні відділи нервової системи. Принципи будови та функціонування нервової системи. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр1 "Основні принципи будови та функціонування нервової системи." (денна)

Історія розвитку неврології, її роль та місце у сучасній медицині. Анатомо-топографічні відділи нервової системи. Головний та спинний мозок. Основні етапи розвитку нервової системи. Основні принципи функціонування нервової системи. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Пр2 "Інструментальні методи дослідження в неврології: ультразвукові (УЗДГ, Ехо-ЕС), нейровізуалізаційні (КТ, МРТ), електрофізіологічні (ЕЕГ, ЕНМГ)." (денна)

Класифікація та можливості сучасних неінвазивних методів дослідження в діагностиці неврологічних захворювань щелепно-лицевої ділянки, з показаннями до їх призначення. Норма фізіологічних показників, які використовуються при додаткових методах дослідження, та можливі їх зміни. Оцінка результатів додаткових методів дослідження неврологічних хворих. Складання плану обстеження хворого з використанням додаткових методів дослідження. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Тема 2. Чутлива функція нервової системи та її патологія, синдроми ураження.

Лк2 "Чутлива функція нервової системи та її патологія, синдроми ураження." (денна)

Клінічна класифікація чутливості. Анатомічне забезпечення. Методика дослідження чутливості. Види чутливих розладів. Біль і його класифікація. Поняття про ноцицептивні і антиноцицептивні системи мозку. Оцінка інтенсивності болю: візуально-аналогова шкала. Типи чутливих порушень. Синдроми розладів чутливості. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр3 "Чутлива функція нервової системи та її патологія." (денна)

Чутливість як основна функція нервової системи. Поняття про рецептори. Види рецепторів. Види порушення чутливості. Типи порушення чутливості. Рефлекторно-рухова функція нервової системи. Дослідження рефлексів. Довільні рухи та їх патологія. Особливості центрального паралічу (парезу). Особливості периферичного паралічу (парезу). Ознаки ураження різних відділів кірково-м'язового шляху. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання техніки дослідження поверхневих та глибоких рефлексів (верхніх та нижніх кінцівок) за допомогою неврологічного молоточка.

Пр4 "Синдроми ураження чутливості." (денна)

Класифікація чутливості. Хід провідних шляхів окремих видів чутливості. Види і типи чутливих порушень. Синдроми чутливих порушень. Методика дослідження поверхневої, глибокої та складної чутливості. діагностувати вид та тип чутливих порушень. Узагальнення виявлених у хворого чутливих розладів та визначення синдромів порушення чутливості. Встановлення рівня ураження чутливого аналізатора. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: відпрацювання техніки дослідження поверхневої, глибокої та складної чутливості.

Тема 3. Реалізація рухового акту та його порушення.Методика неврологічного дослідження рефлекторно-рухової, екстрапірамідної та координаційних розладів нервової системи.

Лк3 "Реалізація рухового акту та його порушення.Методика неврологічного дослідження рефлекторно-рухової, екстрапірамідної та координаційних розладів нервової системи." (денна)

Здійснення довільних рухів. Анатомічне забезпечення: загальний руховий кірково-м'язовий шлях. Пірамідна система. Центральний та периферичний паралічі (парези), клінічні ознаки та механізм виникнення окремих симптомів. Методика дослідження рефлекторно-рухової функції та її порушень. Валідні шкали оцінки сили м'язів (сила м'язового скорочення за шкалами Оксфорд-MRC, Ловетта) та тону м'язів (за шкалами Ешворта, Гоффа). Синдроми рухових розладів при ураженні кірково-м'язового шляху на різних рівнях. Екстрапірамідна система, її участь в здійсненні рухового акту (забезпеченні безумовних рефлексів, реалізації стереотипних автоматизованих рухів, готовності м'язів до дії, тощо). Анатоомо-фізіологічні та біохімічні аспекти функціонування. Ознаки ураження екстрапірамідної системи. Акінетико-ригідний (синдром паркінсонізму) та гіперкінетично-гіпотонічний синдроми: клінічні прояви. Методика дослідження функції екстрапірамідної системи та її розладів. Шкала оцінки ступеня тяжкості екстрапірамідного функціонального дефіциту у разі паркінсонізму (шкала Хен і Яра). Анатоомо-фізіологічні особливості мозочка та його зв'язків. Функції мозочка. Ознаки ураження мозочка. Статична і динамічна атаксії. Види атаксій. Методика дослідження функцій мозочка та її розладів. Оцінка координаторних розладів (шкала балансу Берг Berg). Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр5 "Патологія рефлекторно-рухової функції нервової системи. Методика дослідження рефлекторно-рухової функції. Центральний та периферичний паралічі." (денна)

Класифікація рефлексів. Будова рефлекторних дуг безумовних рефлексів, що досліджуються в клініці. Патологія рефлексів. Будова рухового шляху. Види паралічів та їх клінічні ознаки. Синдроми рухових розладів. Діагностика видів парезу. Узагальнення та диференціація виявлених у хворого рефлекторно-рухових розладів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: відпрацювання техніки дослідження патологічних рефлексів за допомогою неврологічного молоточка.

Пр6 "Патологія координаторної функції нервової системи. Види атаксій." (денна)

Будова і функції мозочка та особливості ходу його шляхів. Симптоми ураження мозочка. Дослідження функції мозочка. Виявлення розладів рівноваги і координації та визначення їх характеру. Проведення диференційної діагностики різних видів атаксій. Екстрапірамідна система та синдроми її ураження. Патологія координаційної системи. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Тема 4. Ураження нюхового та зорового аналізаторів. Ознаки ураження нервів очорухової групи, (трійчастого, лицьового та присінково-завиткового нервів). Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми.

Лк4 "Ураження нюхового та зорового аналізаторів. Ознаки ураження нервів очорухової групи, (трійчастого, лицьового та присінково-завиткового нервів). Патологія IX-XII пар черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми." (денна)

I пара – нюховий нерв: основні анатомо-фізіологічні дані. Методи дослідження функції нюхового аналізатора, виявлення аносмії. II пара – зоровий нерв. Анатомо-фізіологічні особливості і методика дослідження функцій зорового аналізатора. Симптоми ураження зорового аналізатора: амбліопія, амавроз, геміанопсія. III, IV, VI пари – очоруховий, блокувальний, відвідний нерви. Анатомо-фізіологічні особливості. Методика дослідження функцій нервів очорухової групи. Симптоми ураження: диплопія, косоокість, парез погляду V пара – трійчастий нерв. Анатомо-фізіологічні особливості. Методика дослідження функцій трійчастого нерва. Симптоми ураження системи трійчастого нерва. VII пара – лицьовий нерв. Анатомо-фізіологічні особливості. Симптоми ураження системи лицьового нерва. Методика дослідження функцій системи лицьового нерва. Периферичний парез м'язів. Поняття «центрального парезу м'язів» VIII пара – присінково-завитковий нерв. Анатомо-фізіологічні дані, слуховий і вестибулярний нерви. Методика дослідження. Симптоми ураження слухового та вестибулярного аналізаторів. Бульбарна група черепно-мозкових нервів – анатомо-фізіологічні особливості IX, X, XI, XII пари нервів, їх ядер, методика виявлення бульбарного синдрому (дизартрії, дисфагії, дисфонії, відмінності від псевдобульбарного синдрому). Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр7 "Патологія I, II, III, IV, VI пар черепних нервів. Методика дослідження полів зору та рухів очних яблук. Вегетативна іннервація ока. Синдроми порушення соматичної та автономної іннервації ока." (денна)

Будова і симптоматика пошкодження нюхового аналізатора на рівні слизової носа, нюхових цибулин і тракту, підкіркових центрів та кори скроневої частки. Структура та клінічні прояви ураження нерва, перехрестя, тракту, підкіркових і кіркового центрів зорового аналізатора. Анатомо-фізіологічні особливості й симптоми патології очорухового, блокового і відвідного нервів та їхніх ядер. Вегетативна іннервація ока й синдроми порушення знічних реакцій. Дослідження функцій I, II, III, IV, VI пар черепних нервів. Виявлення й аналізу симптомів нюхових, зорових та очорухових розладів. Визначення синдромів порушення соматичної та автономної іннервації ока. Встановлення топічних діагнозів ураження нюхового і зорового аналізаторів, нервів очорухової групи та їхніх ядер. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті з функціональними ліжками: дослідження зорового, нюхового, очорухового, блокового та відвідного нервів.

Пр8 "Патологія V, VII, VIII пар черепних нервів. Методика дослідження чутливості на лиці та рухів м'язів." (денна)

Анатомія, функції та симптоми ураження V, VII, VIII пар черепних нервів. Альтернувальні синдроми моста. Дослідження чутливої та рухової функції трійчастого нерва. Обстеження рухової, парасимпатичної і смакової функції лицьового нерва. Дослідження слухової та вестибулярної функції. Встановлення топічних діагнозів. Встановлення топічних діагнозів ураження нюхового і зорового аналізаторів, нервів очорухової групи та їхніх ядер. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: дослідження трійчастого, лицьового, присінково-завиткового нервів.

Пр9 "Патологія IX-XII пар черепних нервів. Методика дослідження функцій IX-XII черепних нервів. Бульбарний і псевдобульбарний синдроми." (денна)

Будова, функції та симптоми ураження IX, X, XI, XII пар черепних нервів. Прояви та диференціальна діагностика бульбарного та псевдобульбарного синдромів. Дослідження функцій IX, X, XI, XII пар черепних нервів. Виявлення патологічних ознак ураження цих нервів. Діагностика симптомокомплексів бульбарного та псевдобульбарного синдромів. Встановлення локалізації патологічного вогнища. Встановлення топічних діагнозів ураження нюхового і зорового аналізаторів, нервів очорухової групи та їхніх ядер. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: дослідження язикоглоткового, блукаючого, додаткового та під'язикового нервів.

Тема 5. Патологія вищих мозкових функцій. Порушення свідомості. Патологія автономної нервової системи.

Лк5 "Патологія вищих мозкових функцій. Порушення свідомості. Патологія автономної нервової системи." (денна)

Анатомо-фізіологічні та морфологічні аспекти локалізація функцій в корі головного мозку. Вищі мозкові функції, їх патологія (афазії, апраксії, агнозії), методика дослідження. Типи порушення свідомості. Оцінка стану свідомості за шкалою Глазго. Оцінка когнітивних функцій за шкалою MMSE Анатомо-фізіологічні особливості і функції автономної нервової системи. Синдроми ураження надсегментарного відділу автономної нервової системи. Неврогенні порушення сечовипускання. Виявлення основних неврологічних симптомів (синдромів), що характеризують неврологічний дефект та обумовлюють інвалідизацію хворого. Обґрунтування відповідного комплексу фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр10 "Автономна (вегетативна) нервова система." (денна)

Функції вегетативної нервової системи. Відмінності між симпатичним і парасимпатичним відділами вегетативної нервової системи. Анатомія автономної нервової системи. Вегетативна іннервація сечового міхура. Неврогенні порушення сечовипускання. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на тренажері балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажері THERA-Trainer.

Пр11 "Дослідження стану вегетативної нервової системи." (денна)

Серцево-судинні рефлексії. Судинні рефлексії (вазомоторні реакції шкіри). Шкірні рефлексії. Клінічні синдроми ураження вегетативної нервової системи. Ураження надсегментарного відділу вегетативної нервової системи. Типи порушення свідомості. Оцінка стану свідомості за шкалою Глазго. Оцінка когнітивних функцій за шкалою MMSE. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: проведення шкали ком Глазго та шкали MMSE.

Тема 6. Гострі порушення мозкового кровообігу: ішемічний та геморагічний інсульт, їх наслідки. Закрита черепно-мозкова та спінальна травма, наслідки.

Лк6 "Гострі порушення мозкового кровообігу: ішемічний та геморагічний інсульт, їх наслідки. Закрита черепно-мозкова та спінальна травма, наслідки." (денна)

Класифікація судинних захворювань головного мозку. Особливості кровопостачання головного мозку. Сучасні погляди на патогенез гострих порушень мозкового кровообігу. Ішемічний інсульт. Клінічні прояви. Оцінка тяжкості інвалідизації. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Геморагічний інсульт. Клінічні форми. Оцінка ступеню функціональної залежності. Фізична реабілітація. Ерготерапія Закрита травма головного та спинного мозку. Сучасна класифікація закритої черепно-мозкової травми. Особливості перебігу, наслідки (післятравматична енцефалопатія, післятравматичний судомний синдром, післятравматичний астеничний синдром). Травма спинного мозку. Клінічні прояви та наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр12 "Судинні захворювання головного і спинного мозку." (денна)

Класифікація судинних захворювань головного мозку. Чинники ризику судинних захворювань. Кровопостачання головного мозку. Авторегуляція мозкового кровообігу. Початкові прояви недостатності кровопостачання мозку, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Повільно прогресуючі порушення мозкового кровообігу. Дисциркуляторна енцефалопатія, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Судинна деменція, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами.

Пр13 "Гострі порушення мозкового кровообігу." (денна)

Минущі порушення мозкового кровообігу. Транзиторні ішемічні атаки, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Церебральні гіпертензивні кризи. Гостра гіпертензивна енцефалопатія, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Геморагічний інсульт, етіологія, патогенез, клініка, діагностика, профілактика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: проведення шкали інсульту Національного Інституту Здоров'я (NIHSS) та модифікованої шкали Ренкіна (mRS).

Пр14 "Ішемічний інсульт. Принципи діагностики. Невідкладна допомога." (денна)

Клінічна класифікація судинних захворювань головного мозку. Основні судинні басейни кровопостачання головного мозку. Клінічні симптоми минутих порушень мозкового кровообігу. Клінічні симптоми ішемічного інсульту. Підтипи ішемічного інсульту. Діагностика гострого порушення мозкового кровообігу. Невідкладна допомога хворим у разі церебрального інсульту. Диференціальна діагностика ішемічного та геморагічного інсульту. Лікування хворих на мозковий інсульт. Ускладнення мозкових інсультів. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: проведення монреальської шкали оцінки когнітивних функцій (МОСА) та Індекса Бартеля (BI).

Тема 7. Нейрогенні інтоксикації.

Лк7 "Нейрогенні інтоксикації." (денна)

Крововилив в спинний мозок і його оболонки. Ішемічний спінальний інсульт. Особливості етіопатогенезу. Симптоматологія. Залишкові явища після спінальних інсультів. Оцінка тяжкості інвалідизації. Фізична реабілітаційна терапія. Ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр15 "Порушення спінального кровообігу." (денна)

Причини судинних захворювань спинного мозку. Судинна система спинного мозку. Патогенез, клініка, класифікація, спінальних порушень. Минущі порушення спінального кровообігу. Ішемічний спінальний інсульт. Лікування та профілактика судинних захворювань спинного мозку. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Тема 8. Епілепсія.

<p>Лк8 "Епілепсія." (денна)</p> <p>Епілепсія. Принципи класифікації епілепсії та епілептичних нападів. Симптоматична епілепсія. Фізична реабілітація та ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.</p>
<p>Пр16 "Епілепсія. Епілептичний статус. Неіпілептичні пароксизмальні стани. Клінічні прояви. Невідкладна допомога." (денна)</p> <p>Класифікація епілепсії та епілептичних синдромів. Класифікація епілептичних нападів та їх клінічні прояви. Методи діагностики та диференційної діагностики епілепсії та епілептичних синдромів. Сучасні методи лікування хворих на епілепсію, з епілептичним статусом та з епілептичними синдромами. Зібрання та оцінка скарг і анамнез захворювання у хворого з епілептичними нападами. Обстеження хворого з епілепсією, епілептичним статусом. Оцінка даних додаткових методів дослідження. Проведення диференціальної діагностики епілепсії, епілептичних синдромів і неіпілептичних пароксизмальних станів. Надання невідкладної допомоги у разі епілептичного статусу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.</p>
<p>Тема 9. Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень.</p>
<p>Лк9 "Види та нозологічні форми головного болю. Мігрень." (денна)</p> <p>Види та нозологічні форми головного болю; мігрень. Причини та механізми головного болю (судинний, ліквородинамічний, невралгічний, м'язового напруження, кластерний). Клінічні прояви мігрені. Роль фізичної реабілітації та ерготерапії в курації хворих з мігренню. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.</p>
<p>Пр17 "Патологія автономної (вегетативної) нервової системи. Мігрень." (денна)</p> <p>Поширеність, причини та патогенез мігрені. Класифікація мігрені (асоційована, проста, фтальмоплегічна, геміплегічна, базилярна форма). Діагностика та лікування мігрені. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.</p>
<p>Пр18 "Захворювання, зумовлені функціональними розладами кровоносних судин" (денна)</p> <p>Ангіоневрози. Ангіоневротичний набряк (набряк Квінке), клініка та лікування. Хвороба Меньєра та хвороба Рейно, клініка та лікування. Гангліоніт, форми та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.</p>
<p>Тема 10. Менінгіти. Енцефаліти. Мієліти. Поліомієліт.</p>

Лк10 "Менінгіти. Енцефаліти. Мієліти. Поліомієліт." (денна)

Менінгіти. Класифікація. Клінічні прояви, перебіг. Наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія . Енцефаліти. Класифікація. Первинні (кліщовий, герпетичний), їх наслідки. Вторинні енцефаліти: ревматичний (мала хорея), післявакцинальний, у разі вітряної віспи, кору, краснухи. Клініка, перебіг, наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія . Поліомієліт. Особливості етіології, патогенезу, клініки. Наслідки поліомієліту, фізична реабілітаційна терапія та ерготерапія. Гострий мієліт. Етіологія. Патогенез. Клініка. Наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр19 "Інфекційні захворювання центральної нервової системи. Менінгіт." (денна)

Менінгіт, причини, патогенез, класифікація менінгіту. Власне оболонкові симптоми (менінгеальні знаки). Загальноінфекційні та менінгіальні симптоми. Менінгококовий менінгіт, етіологія та епідеміологія, патогенез та клініка. Пневмококовий менінгіт. Стафілококовий та стрептококовий менінгіти. Серозний менінгіт. Гострий лімфоцитарний хориоменінгіт. Ентеровірусний менінгіт, причини, клініка та лікування. Герпетичний менінгіт. Туберкульозний менінгіт, причини та лікування. Сифілітичний менінгіт. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Пр20 "Інфекційні захворювання центральної нервової системи. Арахноїдит та енцефаліт." (денна)

Арахноїдит, причини, патогенез, класифікація та клініка. Діагностика та лікування арахноїдиту. Абсцес головного мозку, етіологія, патогенез, клініка, діагностика. Летаргічний енцефаліт. Кліщовий енцефаліт, етіологія, клініка та лікування. Герпетичний енцефаліт, етіологія, патогенез, клініка та лікування. Параінфекційний енцефаліт. Енцефаліт, спричинений вірусом вітряної віспи. Енцефаліт у разі краснухи. Енцефаліт у разі епідемічного паротиту. Грипозний енцефаліт. Післявакцинальний енцефаліт. Ревматичний енцефаліт. Мала хорея, клініка та лікування. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Пр21 "Менінгеальний синдром. Вторинні гнійні менінгіти. Принципи діагностики . Невідкладна допомога." (денна)

Мозкові оболонки, фізіологічні функції ліквору. Основні показники складу ліквору в нормі та патології. Класифікація менінгіту, особливості клініки. Принципи надання невідкладної допомоги хворим на вторинний менінгіт. Виявлення наявності менінгеального синдрому. Оцінка зміни складу спинномозкової рідини. Оцінка загального стану хворого на менінгіт. Надання невідкладної допомоги хворим на менінгіт. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Пр22 "Мієліт та поліомієліт." (денна)

Мієліт, етіологія, клініка та лікування. Поліомієліт, етіологія, патогенез, клініка, форми, діагностика та лікування. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами.

Тема 11. Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Нейросифіліс Нейробореліоз.

Лк11 "Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції. Нейросифіліс Нейробореліоз." (денна)

Ураження нервової системи, спричинені ВІЛ. Інвалідизуючі наслідки: мієлопатія, ураження периферичної нервової системи, СНІД-деменція та ураження нервової системи, спровоковані імунодефіцитом. Етіологія, патогенез, основні клінічні прояви. Ерготерапія, заходи фізичної реабілітації Нейросифіліс, його інвалідизуючі ранні форми - менінговаскулярний сифіліс, гума головного і спинного мозку та пізні (паренхіматозний) - спинна сухотка, прогресивний параліч. Місце фізичної реабілітації та заходів ерготерапії. Нейробореліоз (неврологічні прояви хвороби Лайма) – клініко-епідеміологічні дані, перебіг. Інвалідизуючі наслідки. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр23 "Ураження нервової системи за наявності ВІЛ-інфекції." (денна)

Поняття про ВІЛ-інфекцію, патоморфологія. Класифікація нейро-СНІДу. Первинний та вторинний нейро-СНІД. ВІЛ-асоційований менінгіт. Васкулярний нейроСНІД. Вакулярна мієлопатія. Діагностика та лікування. Сифіліс нервової системи, етіологія, патогенез та класифікація. Ранні, або мезенхімальні, форми нейросифілісу. Пізні, або паренхіматозні, форми нейросифілісу. Стадії, діагностика та лікування нейросифілісу. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Тема 12. Розсіяний склероз. Бічний аміотрофічний склероз.

Лк12 "Розсіяний склероз. Бічний аміотрофічний склероз." (денна)

Розсіяний склероз. Патогенез. Патоморфологія. Стадії хвороби. Об'єктивна оцінка клінічного статусу хворих за розгорнутою шкалою стану інвалідності (EDSS - Expand Disability Status Scale). Принципи лікування у період загострення та під час ремісії. ерготерапія, фізична реабілітаційна терапія. Бічний аміотрофічний склероз. Етіологія. Патогенез. Клініка. Принципи курації, ерготерапія, фізична терапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр24 "Демієлінізуючі захворювання нервової системи." (денна)

Розсіяний склероз, епідеміологія, етіологія, патогенез. Клініка, ступені тяжкості, діагностика та лікування. Гострий розсіяний енцефаломієліт, етіологія, клініка та діагностика. Бічний аміотрофічний склероз, етіологія, клініка та діагностика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті з функціональними ліжками: визначення функціональної незалежності (FIM) та госпітальної шкали тривоги та депресії (HADS).

Тема 13. Сирингомієлія.

Лк13 "Пухлини головного та спинного мозку. Сирингомієлія." (денна)

Сирингомієлія, етіологія, патогенез, патоморфологія, клініка. Принципи курації: ерготерапія, фізична реабілітаційна терапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр25 "Травматичні ураження центральної нервової системи." (денна)

Поняття про ЧМТ. Відкриті та закриті ЧМТ. Форми закритої ЧМТ: струс головного мозку, забій головного мозку (легкого, середнього і тяжкого ступеня); здавлювання головного мозку (без супутнього забою та на тлі його забою); аксональне ушкодження головного мозку. Клініка, діагностика та лікування. Травм спинного мозку, закриті та відкриті. Форми закритого травматичного ураження спинного мозку: струс, забій, здавлювання, крововиливи у речовину спинного мозку та під оболонки. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: проведення оціночного тесту Фугл-Мейєра (FMA) та теста Берга на рівновагу (BBS).

Пр26 "Сирингомієлія. Пухлини головного та спинного мозку." (денна)

Сирингомієлія. етіологія, патогенез та класифікація. Клініка, діагностика та лікування. Пухлини головного мозку, класифікація та етіологія. Гліобластома, астроцитома, епендіома, невринома. мєнінгіома. Клініка пухлин головного мозку залежно від розташування. Пухлини спинного мозку, класифікація, клініка та діагностика. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті СОКГВВ, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.

Тема 14. Перинатальні ураження нервової системи: дитячий церебральний параліч.

Лк14 "Перинатальні ураження нервової системи: дитячий церебральний параліч." (денна)

Етіологічні фактори перинатального ураження нервової системи. Дитячий церебральний параліч, клінічні форми. Фізична реабілітація та ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр27 "Перинатальна патологія центральної нервової системи." (денна)

Гіпоксично-ішемічні ураження головного мозку. Гіпоксично-геморагічні ураження головного мозку. Дитячий церебральний параліч, етіологія, клініка. Спастична диплегія (хвороба Літгля). Спастична геміплегія, подвійна геміплегія. Гіперкінетична форма. Атонічно-астатична форма, атаксична форма. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: визначення "Функції тіла" та проведення шкали спастичності Ашворда.

Тема 15. Захворювання периферичної нервової системи: нейропатії черепних та спинномозкових нервів. Полінейропатії. Плечова плексопатія. Вертеброгенні ураження нервової системи. Визначення провідного інвалідизуючого синдрому.

Лк15 "Захворювання периферичної нервової системи: нейропатії черепних та спинномозкових нервів. Полінейропатії.. Плечова плексопатія. Вертеброгенні ураження нервової системи. Визначення провідного інвалідизуючого синдрому." (денна)

Клінічна класифікація захворювань периферичної нервової системи. Ураження черепних нервів. Невралгія трійчастого нерва. Нейропатія лицьового нерва, симптоматика. Нейропатії окремих спинномозкових нервів: на верхніх кінцівках - променевого, ліктьового, серединного; на нижніх кінцівках - стегнового, сідничного, малогомілкового, великогомілкового; характерні симптоми. Полінейропатії (токсичні, алергічні, дисметаболичні). Інфекційно-алергічні полірадикулонейропатії (синдром Гієна-Барре, хронічна демієлінізуюча поліневропатія). Клінічні прояви, визначення інвалідизуючих порушень. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Вертеброгенні ураження нервової системи: радикулопатії шийного, грудного та попереково-крижового рівнів. Плечова плексопатія. Клініка. Фізична реабілітація. Ерготерапія. Визначення провідного інвалідизуючого синдрому (симптомів), оцінка ступеня його тяжкості та функціональної залежності хворого (тести, шкали). Етапи та методи фізичної терапії та ерготерапії в лікуванні захворювань центральної та периферичної нервової системи. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Лк16 "Захворювання периферичної нервової. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи. Множинні ураження спинномозкових корінців і нервів." (денна)

Класифікація захворювань периферичної нервової, етіологія та патогенез. Вертеброгенні ураження периферичної нервової системи. Шийні вертеброгенні синдроми: Цервікокраніалгія, або синдром хребтової артерії, або задній шийний симпатичний синдром (синдром Барре—Льєу), цервікалгія, цервікобрахіалгія. Плечолопатковий періартроз. Синдром плече — кисть Стейнброчера. Синдром епікондильозу плеча. Шийна радикулопатія (радикуліт). Гостра демієлінізуюча полірадикулонейропатія Гієна-Барре, етіологія, клініка та діагностика. Поліневрит, полінейропатія. Основні форми полінейропатії. Алкогольна полінейропатія. Свинцева полінейропатія. Миш'яковиста полінейропатія. Хлорофосна полінейропатія. Післядифтерійна полінейропатія. Ботулінічна полінейропатія. Післявакцинальна полінейропатія. Діабетична полінейропатія. Спадкові форми полінейропатії. Тунельні мононейропатії: синдром защемлення ліктьового нерва, синдром зап'ясткового каналу, синдром заплеснового каналу, синдром защемлення малогомілкового нерва. Мононейропатія (мононеврит) верхніх кінцівок. Нейропатія променевого, ліктьового та серединного нерва. Мононейропатія (мононеврит) нижніх кінцівок. Нейропатія стегнового, малогомілкового, сідничного та великогомілкового нерва. Невралгія та нейропатія черепних нервів. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр28 "Грудні та попереково-крижані вертеброгенні синдроми. Невертеброгенні ураження міжхребцевих вузлів і сплеть." (денна)

Грудна радикулопатія (радикуліт), торакалгія. Люмбаго та люмбалгія, люмбошіалгія. Попереково-крижані вертеброгенні компресійні синдроми: корінцевий синдром, корінцево-судинний синдром, компресійно-спінальний синдром. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційному центрі: визначення об'єму рухів у грудному та поперековому відділі хребта за допомогою гоніометрії та оцінка м'язового тону. Оперізувальний герпес (оперізувальний лишай, Herpes zoster), етіологія, клініка та лікування. Ураження плечового сплетення: верхній параліч Дюшенна—Ерба, нижній параліч Дежеріна—Клюмпке, тотальний плечовий плексит. Попереково-крижовий плексит. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання комплексу фізичних вправ на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4 у дослідницькій лабораторії кафедри.

Пр29 "Мінно-вибухові травми." (денна)

Поняття про міни та вибухові пристрої. Мінна безпека. Механізм мінно-вибухової травми. Правила огляду постраждалого. Алгоритм поведінки на місці події після вибуху. Поведінка на місці події після вибуху. Алгоритм огляду остраждалого. Алгоритм проведення швидкої оцінки стану постраждалого. Швидка оцінка стану постраждалого. Алгоритм проведення первинного огляду постраждалого. Первинний огляд постраждалого. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті.

Тема 16. Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи та хвороби з переважним ураженням пірамідної, екстрапірамідної та координаторної систем.

Лк17 "Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи та хвороби з переважним ураженням пірамідної, екстрапірамідної та координаторної систем." (денна)

Спадково-дегенеративні захворювання нервово-м'язової системи. Сучасні принципи класифікації. Прогресуючі м'язові дистрофії. Прогноз перебігу. Роль фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії в курації хворих. Гепатоцеребральна дегенерація: патогенез, клінічні синдроми. Принципи курації, фізична реабілітація та ерготерапія. Хвороба Гентінгтона (патогенез, провідні клінічні синдроми, ерготерапія). Хвороба Паркінсона. Клінічні прояви, принципи лікування. Прогноз перебігу. Роль фізичної реабілітаційної терапії та ерготерапії в курації хворих. Спино-церебеллярні атаксії. Клінічні прояви, перебіг. Прогноз. Ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр30 "Захворювання нервово- м'язової системи. Міотонія." (денна)

Прогресуюча м'язова дистрофія (міопатія, аміотрофія), етіологія, патогенез та класифікація. Псевдогіпертрофічна форма Дюшенна, клініка та діагностика. Псевдогіпертрофічна доброякісна форма Беккера, клініка та діагностика. Ювенільна форма Ерба—Рота. Плечо-лопатково-лицева форма Ландузі—Дежеріна. Офтальмоплегічна міопатія Грефе. Бульбарно-паралітична міопатія Гоффманна. Дистальна міопатія Гоффманна—Навіля. Міосклеротична міопатія Сестана—Лежона. Лопатково-перонеальна форма Давиденкова. Спінальна аміотрофія Вердніга—Гоффманна. Спінальна юнацька аміотрофія Кугельберга—Веландера. Невральна аміотрофія Шарко—Марі—Тута. Інтерстиціальний гіпертрофічний неврит Дежеріна—Сотта. Невральна аміотрофія Руссі—Леві. Поліневритична атаксична дегенерація Рефсума. Природжена міотонія (хвороба Лейдена-Томсона), клініка, діагностика. Дистрофічна міотонія Россолімо-Штайнера-Куршмана, етіологія, клініка та діагностика. Пароксизмальна міоплегія, етіологія, клініка та діагностика. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання комплексу фізичних вправ на профілакторі Євмінова, універсальній кабіні для підвісної терапії WSC-4 у дослідницькій лабораторії кафедри.

Пр31 "Захворювання з переважним ураженням пірамідної та екстрапірамідної системи." (денна)

Сімейний спастичний параліч Штрюмпелля, етіологія, клініка та лікування. Гепатоцеребральна дистрофія (лентикулярна дегенерація). Ідіопатичний паркінсонізм, або хвороба Паркінсона. Вторинний паркінсонізм: післяенцефалітичний паркінсонізм, медикаментозний паркінсонізм, судинний паркінсонізм, післятравматичний паркінсонізм. Хорея Гентінгтона. Торсійна дистонія. Етіологія, клініка, діагностика та лікування. Захворювання з переважним ураженням координаторної системи. Сімейна спинномозкова атаксія Фрідрайха. Спадкова мозочкова атаксія П'єра Марі. Етіологія, клініка та лікування. Захворювання обміну, перебіг яких пов'язаний з ураженням нервової системи. Фенілкетонурія (фенілпіровиноградна олігофренія). Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті. Робота в симуляційній кімнаті: проведення тесту для руки Френчай та шкали Ренкіна.

Тема 17. Міастенія.

Лк18 "Міастенія. Спинномозкова рідина." (денна)

Міастенія, патогенетичні аспекти. Клініка. Перебіг захворювання. Тактика у разі курації хворих. Фізична реабілітація та ерготерапія. Викладання дисципліни проводиться у вигляді мультимедійних лекцій в режимі онлайн.

Пр32 "Міастенія та міастенічні синдроми. Неврози." (денна)

Міастенія, етіологія, класифікація, клініка, діагностика та лікування. Синдром Ламберта — Ітона. Поняття про невроз. Тривожно-фобічні розлади. Обсесивно-компульсивні розлади (невроз нав'язливих станів). Дисоційовані (конверсійні) розлади (істеричний невроз). Неврастенія (астенічний невроз). Депресивний невроз. Клініка та лікування. Вивчення даної теми передбачає відпрацювання практичних навичок на сходах для навчання ходьби двосторонні, брусах універсальних для навчання ходьби з перешкодами.

<p>Пр33 "Екзогенні нейроінтоксикації." (денна)</p> <p>Загальна характеристика екзогенних інтоксикацій. Токсична енцефалопатія. Токсична полінейропатія. Окремі форми екзогенних нейроінтоксикацій. Отруєння ртуттю та її неорганічними сполуками. Інтоксикація органічними сполуками ртуті. Отруєння свинцем та його неорганічними сполуками. Інтоксикація органічними сполуками свинцю. Екзогенна інтоксикація марганцем. Екзогенна інтоксикація мишьяком та його сполуками. Інтоксикація сірководнем. Інтоксикація оксидом вуглецю. Інтоксикація хлорорганічними сполуками. Інтоксикація фосфорорганічними сполуками. Інтоксикація метиловим спиртом. Інтоксикація бензином. Отруєння етиловим спиртом. Вивчення даної теми передбачає теоретичну роботу в навчальній кімнаті, застосуванням віртуальної симуляції з подальшим обговоренням.</p>
<p>Тема 18. Виконання практичних навичок і маніпуляцій.</p>
<p>Пр34 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)</p> <p>Виконання практичних навичок і маніпуляцій</p>
<p>Пр35 "Виконання практичних навичок і маніпуляцій" (денна)</p> <p>Виконання практичних навичок і маніпуляцій</p>
<p>Тема 19. Виконання тестових завдань.</p>
<p>Пр36 "Виконання тестових завдань" (денна)</p> <p>Комп'ютерне тестування</p>
<p>Тема 20. Практично-орієнтований іспит.</p>
<p>A37 "Іспит" (денна)</p> <p>Проведення іспиту відповідно до регламенту</p>

9. Стратегія викладання та навчання

9.1 Методи викладання та навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Самостійне навчання
МН2	Електронне навчання
МН3	Командно-орієнтоване навчання (TBL)
МН4	Лекційне навчання
МН5	Практикоорієнтоване навчання

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання, які сприяють не тільки розвитку фахових здібностей, а й стимулюють до творчої і наукової діяльності та спрямовані на підготовку практико-орієнтованих спеціалістів. Лекційні заняття дозволяють глибше пізнати окремі теоретичні питання через роз'яснення окремих положень заданої теми. Практичні заняття дозволяють студентам планувати схему обстеження хворого, прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного

плану, які стосуються фізичної терапії. Виконання ситуаційних завдань дозволить аналізувати тактику обстеження хворих, скласти план фізичної терапії. Відпрацювання практичних навичок дозволяють установити рівень знань та акцентувати увагу на ключових питаннях. Самостійне навчання сприятиме підготовці до практичних занять.

Набуття студентами soft skills здійснюється протягом усього періоду вивчення дисципліни. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності формується під час командно-, практико-орієнтованого навчання. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями спонукає до розвитку визначеності та наполегливості щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

9.2 Види навчальної діяльності

НД1	Відпрацювання навичок у симуляційному центрі.
НД2	Тестування на Mix.sumdu.edu.ua
НД3	Розв'язування ситуаційних задач
НД4	Виконання практичних завдань
НД5	Електронне навчання у системах (Zoom, MIX.sumdu.edu.ua)
НД6	Робота з підручниками та релевантними інформаційними джерелами

10. Методи та критерії оцінювання

10.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$90 \leq RD \leq 100$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$82 \leq RD < 89$
Загалом правильна робота з певною кількістю помилок	4 (добре)	$74 \leq RD < 81$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$64 \leq RD < 73$
Виконання задовольняє мінімальним критеріям	3 (задовільно)	$60 \leq RD < 63$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$35 \leq RD < 59$
Необхідний повторний курс з навчальної дисципліни	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 34$

10.2 Методи поточного формативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
--	----------------	----------------	-------------------

<p>МФО1 Перевірка та оцінювання практичних навичок.</p>	<p>Відпрацювання практичних навичок на різноманітних манекенах і симуляторах.</p>	<p>Протягом усього періоду навчання. На останньому занятті студент має успішно виконати практичні навички</p>	<p>Успішне виконання практичних навичок з дисципліни є допуском до складання іспиту.</p>
<p>МФО2 Тестування</p>	<p>Тестування - інструмент оцінювання, який виявляє рівень успішності та сильні й слабкі сторони студентів групи. Може показати, що студент має труднощі з певного розділу, краще сформовані навички в одному виді діяльності порівняно з іншими. Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання по завершенню дисципліни.</p>	<p>На передостанньому занятті з дисципліни.</p>	<p>Максимальна кількість балів за тестування - 10 балів за умови отримання 100% правильних відповідей. Мінімальний бал успішного складання тестів - 10 балів (50% правильних відповідей)</p>
<p>МФО3 Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань</p>	<p>Дотримання цих вимог забезпечує надійність контролю і виконання студентами своїх завдань у процесі навчання. У настановах розкриваються методи педагогічного контролю за професійною діяльністю здобувачів. Ефективність визначається дотриманням усіх етапів виконання практичних завдань. Результативністю сформованості необхідних практичних умінь і навичок залежить від рівня сформованості практичної компетентності.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>Консультування студентів в роботі з і стандартизованим пацієнтом, пряме та непряме спостереження за роботою здобувачів "біля ліжка" хворого із подальшим визначенням рівня практичної підготовки</p>
<p>МФО4 Опитування та усні коментарі викладача за його результатами</p>	<p>Демонстрація видів опитування студентів. Надає можливість виявити стан набутого студентами досвіду навчальної діяльності відповідно до поставлених цілей, з'ясувати передумови стану сформованості отриманих результатів, причини виникнення утруднень, скоригувати процес навчання, відстежити динаміку формування результатів навчання та спрогнозувати їх розвиток.</p>	<p>Протягом усього періоду вивчення дисципліни</p>	<p>За отриманими даними про результати навчання, на основі їх аналізу пропонується визначити оцінку як показник досягнень навчальної діяльності здобувачів</p>

МФО5 Захист індивідуального проекту (виступ на конференції, написання тез)	Важливим фактором формування професійних якостей майбутніх спеціалістів є наукова робота студентів. Залучення останніх до діяльності сприяє формуванню їхнього наукового світогляду, працелюбства, працездатності, ініціативності.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Усні коментарі викладача. Студенту надаються додаткові заохочувальні бали (від 5 до 10), залежно від виду проекту
МФО6 Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із кожної теми навчальної дисципліни.	Протягом всього періоду вивчення дисципліни	студент має надати 60% правильних відповідей, що є допуском до практичної частини заняття
МФО7 Обговорення та самокорекція виконаної роботи студентами	Такими видами робіт стали виступ та доповнення на практичному занятті, участь у дискусії, обговоренні питань під час основного виступу, виконання самостійної роботи (підготовка до практичного заняття у вигляді конспекту основних питань семінару), групова або індивідуальна робота на практичному занятті.	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Оцінка здатності студента до роботи в команді, вміння обґрунтовувати свої рішення, визначення рівня теоретичної підготовки, що відображається у відповідній оцінці

10.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

	Характеристика	Дедлайн, тижні	Зворотний зв'язок
МСО1 Підсумкове тестування	Метод ефективної перевірки рівня засвоєння знань, умінь і навичок із навчальної дисципліни. Тестування дозволяє перевірити результати навчання протягом циклу та визначити рівень знань по завершенню дисципліни.	Підсумкове комп'ютерне тестування по завершенню курсу	Є допуском до складання іспиту
МСО2 Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	Включає в себе усне опитування, оцінку стану пацієнта за допомогою функціональних тестів та шкал, демонстрацію практичних навичок. Студенти, які залучені до діяльності, мають можливість презентувати результати власних праць на конференціях, конкурсах студентських наукових робіт (заохочувальна діяльність, додаткові бали).	Протягом усього періоду вивчення дисципліни	Проводиться на кожному занятті результат виконання НД впливає на комплексну оцінку за практичне заняття

МСО3 Виконання практичних навичок та маніпуляцій	Комплексне відпрацювання практичної складової програм навчальних дисциплін у безпечному для здобувачів освіти симуляційному середовищі. Надає можливість опанувати навички з різноманітних невідкладних станів.	На останньому за н ятті з дисципліну студент має успішно скласти перелік практичних навичок	Є обов'язковим для допуску до іспиту. Максимальна кількість балів 20, мінімальна 12
МСО4 Підсумковий контроль: екзамен	Складання практично-орієнтованого іспиту. До складання іспиту допускаються здобувачі, які успішно засвоїли матеріал з дисципліни, склали практичні навички та підсумкове комп'ютерне тестування	Відповідно до розкладу	Здобувач може отримати 80 балів за іспит. Мінімальна кількість балів, яку має отримати студент -48 балів

Контрольні заходи:

	Максимальна кількість балів	Мінімальна кількість балів	Можливість перескладання з метою підвищення оцінки
6 семестр	200 балів		
МСО1. Підсумкове тестування	20		
	20	12	Ні
МСО2. Поточне оцінювання рівня теоретичної та практичної підготовки	80		
	80	48	Ні
МСО3. Виконання практичних навичок та маніпуляцій	20		
	20	12	Ні
МСО4. Підсумковий контроль: екзамен	80		
	80	48	Ні

При засвоєнні матеріалів модулю студенту за кожне практичне заняття присвоюється максимум 5 балів (оцінка виставляється в традиційній 4 бальній системі оцінювання). Наприкінці навчального року обраховується середнє арифметичне успішності студента. Максимальна кількість балів, яку студент може отримати на практичних заняттях протягом навчального року – 80. Кількість балів студента вираховується за формулою 80 помножити на середнє арифметичне та поділити на 5. За діагностичне тестування студент отримує максимум 20 балів. Мінімальна кількість балів, яку повинен отримати студент - 12 балів. Обов'язковою умовою допуску до іспиту є успішне виконання переліку практичних навичок на останньому занятті з дисципліни. Максимальна кількість балів, яку може отримати

студент - 20 балів, мінімальна - 12 балів. Максимальна кількість балів за поточну навчальну діяльність студента - 120. Студент допускається до іспиту за умови виконання вимог навчальної програми та у разі, якщо за поточну навчальну діяльність він набрав не менше 72 балів: 48 балів під час практичних занять, 12 балів за тестування та 12 балів за виконання практичних навичок і маніпуляцій. Практико-орієнтований іспит проводиться відповідно до розкладу в період сесії. Екзаменаційні білети містять 3 теоретичні запитання з різноманітної тематики та охоплюють усі розділи навчальної дисципліни (15 балів кожний), 1 практичне завдання (20 балів) та ситуаційна задача (15 балів). Іспит зараховується студенту, якщо він набрав не менше 48 балів з 80. Заохочувальні бали додаються до оцінки з дисципліни за виконання індивідуального проєкту (захист студентської наукової роботи 10 балів, виступ на конференції, стендова доповідь на конференції, тези доповідей - 5 балів). Загальний бал з дисципліни не може перевищувати 200 балів. Передбачена можливість перезарахування балів, отриманих за системою неформальної освіти відповідно до Положення.

11. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

11.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Інформаційно-комунікаційні системи
ЗН3	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережі (платформи MIX-Learning та Google Meet, Zoom для забезпечення навчального процесу у змішаному режимі).
ЗН4	Фізкультурно-спортивне спорядження та обладнання
ЗН5	Мультимедіа, відео- і звуковідтворювальна, проєкційна апаратура (відеокамери, проєктори, екрани)
ЗН6	Медичне обладнання (мати та коврики для балансування, неврологічний молоточок КаВе Бук, рукоятка з пластика , вимірювач АТ фонендоскоп в комплекті LD-71, пульсометр, динамометр, гоніометр)
ЗН7	Медичні та спортивні споруди/приміщення (симуляційний центр, симуляційні палати з ліжками функціональними в повній комплектації ЛФ-2, університетська клініка СумДУ, неврологічне відділення СОГПВВ))
ЗН8	Спортивні споруди/приміщення та обладнання
ЗН9	Тренажери (профілакторр Євмінова, універсальна кабіна для підвісної терапії WSC-4, тренажер балансу Гімнастична дзига та Дошка-качалка, велотренажер THERA-Trainer, сходи для навчання ходьби двосторонні, бруси універсальні для навчання ходьби з перешкодами)
ЗН10	Сучасні діагностичні, лікувальні та інші пристрої, предмети та прилади для професійної медичної діяльності
ЗН11	Пристрої, прилади, обладнання для оцінювання заняттєвої активності та участі клієнта та реалізації процесу ерготерапії
ЗН12	Пристрої, прилади та обладнання для контролю основних життєвих показників, обстеження та тестування функцій пацієнта/клієнта, реалізації програми фізичної терапії

11.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Неврологія [Текст] : підручник / І. А. Григорова, Л. І. Соколова, Р. Д. Герасимчук та ін. ; за ред.: І. А. Григорової, Л. І. Соколової. — 3-тє вид., перероб. та доп. — Київ : Медицина, 2020. — 640 с. + Гриф МОН; Гриф МОЗ.
2	Навчально-методичний посібник: Опитування пацієнта в діяльності фізичного терапевта / укладач О. А. Ситник. – Суми : Сумський державний університет, 2023. – 75 с.
3	Shevets V., Yezhova O., Krasnyukov A. The use of therapeutic exercises to correct swallowing due to stroke. Sumy, North-Eastern Ukrainian Medical Journal, 2021, p. 129-137.
4	Матлай, О. І. Неврологія. Розділ "Спеціальна неврологія" [Текст] : конспект лекцій для студ. спец. 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 228 "Педіатрія" за освітнім ступенем магістра та лікарів-інтернів / О. І. Матлай. — Суми : СумДУ, 2020. — 73 с.
5	Матлай, О. І. 4739 Методичні вказівки до практичних занять на тему "Судинні захворювання головного та спинного мозку" з курсу "Неврологія". Розділ "Спеціальна неврологія" [Текст] : для студ. і лікарів-інтернів спец.: 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 228 "Педіатрія", за освітнім ступенем магістра денної форми навчання / О. І. Матлай. — Суми : СумДУ, 2020. — 54 с.
Допоміжна література	
1	Сотніков, Д.Д. 4328 Методичні вказівки до практичних занять на тему "Офтальмологічні симптоми в неврології" з курсу "Неврологія". Розділ "Патологія черепних нервів" [Текст] : для студ. та лікарів-інтернів спец.: 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 228 "Педіатрія" за освітнім ступенем магістра денної форми навчання / Д. Д. Сотніков, І. Г. Мудренко, О. М. Торопенко. — Суми : СумДУ, 2018. — 45 с.
2	Сотніков, Д.Д. Головний біль [Текст] : конспект лекцій із дисципліни "Неврологія" для студ. спец. 221 "Стоматологія", 222 "Медицина", 228 "Педіатрія" за освітнім ступенем магістра та лікарів-інтернів / Д. Д. Сотніков. — Суми : СумДУ, 2019. — 89 с.
3	Соколова Л.І., Черенько Т.М., Ілляш Т.І., Довбонос Т.А., Мельник В.С. Методи обстеження неврологічного хворого. – К.: ВСВ „Медицина”, 2015, 144 с.
4	Філюк, І. О. Методичні аспекти викладання циклу «неврологія» іноземним студентам у Дніпровському державному медичному університеті [Електронний ресурс] / І. О. Філюк, О. І. Кальбус, Н. П. Шастун // Український журнал медицини, біології та спорту. — 2022. — Т. 7, № 1. — С. 288-291.
5	Черкасов, В.Г. Анатомія людини [Текст] : навч. посіб.: у 3-х ч. Ч.3 : Неврологія / В. Г. Черкасов, С. Ю. Кравчук. — 2-ге вид. — Вінниця : Нова Книга, 2015. — 168 с. + Гриф МОЗ.

6	Неврологія [Текст] : національний підручник / І. А. Григорова, Л. І. Соколова, Р. Д. Герасимчук та ін. ; За ред.: І.А. Григорової, Л.І. Соколової. — 2-ге вид., випр. — К. : Медицина, 2015. — 640 с. + Гриф МОН; Гриф МОЗ.
7	Подольак, І. В. Упровадження дистанційної освіти під час вивчення дисциплін «Неврологія» і «Психіатрія та наркологія» у Волинському медичному інституті [Електронний ресурс] / І. В. Подольак // Інноваційна педагогіка. — 2021. — Вип. 37. — С. 256-261.
8	Ткаченко О.В. Стовбур головного мозку: анатомо-фізіологічні характеристики та клінічні особливості уражень.-К:Знання України, 2019.-128 с.
9	Valentyna V. Voitenko, Valentyna P. Shevets, Iryna A. Brizhata. THE ROLE OF PULMONARY REHABILITATION IN RECOVERY AFTER COVID-19. Vol 10 No 2 (2022): EASTERN UKRAINIAN MEDICAL JOURNAL. P 196-204.
10	Терапевтичні вправи: навчальний посібник / Ольга Єжова, Катерина Тимрук-Скоропад, Любов Ціж, Ольга Ситник – Житомир, ПП. "Євро-Волинь", 2021. – 150 с.
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Черенько Т.М. Фізична реабілітація та ерготерапія при патології нервової системи. Відеолекція на платформі «Лікар»
2	European Training Requirements for Neurology / European Union of Medical Specialists (EUMS). - www.uems.eu
3	Neuroexam https://learninglink.oup.com/access/the-neuroexam-video#tag_01-introduction-to-the-neurological-exam
4	https://nmuofficial.com/zagalni-vidomosti/kafedri/kafedra-nevrologiyi/
5	Неврологія: нац. підручник / І.А.Григорова, Л.І.Соколова, Р.Д.Герасимчук та інш.; за ред. І.А.Григорової, Л.І.Соколової. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 640 с.
6	Taylor A., Mourad F., Kerry R., Hutting N. A guide to cranial nerve testing for musculoskeletal clinicians // J. Man. Manip. Ther. – 2021. – Vol. 29 (6).
7	Bendtsen et Al EAN Guideline on Trigeminal Neuralgia // European Journal of Neurology, EAN Guidelines/CME Article, 2020. P.831-849.
8	Neurology : textbook / I.A.Hryhorova, L.I.Sokolova, R.D.Herasimchuk et al.; edited by I.A.Hryhorova, L.I.Sokolova. – Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2017. – 624 p.
9	L.Sokolova, L.Panteleienko, T.Dovbonos, V.Krylova, A.Volosovets – Neurology: clinical cases. / Edited by L.Sokolova, L.Panteleienko – Kyev: AUS Medicine Publishing, 2016, 96 p.